

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 9Co/197/2015  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8613201815  
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8613201815.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Milana Majerníka a členov senátu JUDr. Romana Tótha a JUDr. Mareka Košča v právnej veci žalobcu: CD Consulting s.r.o., so sídlom Politických väzňů 1272/21, Nové Město, 110 00 Praha 1, Česká republika, IČO: 264 29 705, zastúpený Fridrich Paľko, s.r.o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: S. P., nar. XX.X.XXXX, XXX XX I. S. XXX, zastúpený Centrom právnej pomoci, kancelária Svidník, Sov. hrdinov 102, o zaplatenie 257,09 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 2C/81/2013-69 zo dňa 2.2.2014, takto

### rozhodol:

Pripúšťa späťvzatie návrhu v časti týkajúcej sa uplatňovaného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne z jednotlivých zmenkových istín, v tej časti rozsudok súdu prvého stupňa zrušuje a konanie zastavuje.

Vo zvyšujúcej zamietanej časti vo veci samej ako aj vo výroku o náhrade trov konania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdzuje.

Žalobca je povinný nahradiť žalovanému na účet Centra právnej pomoci trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 200,- eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

### odôvodnenie:

1) Prvostupňový súd napadnutým rozsudkom rozhodol, že :

„I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalobca je p o v i n n ý zaplatiť žalovanému trovy konania v sume 224,47 eur na účet jeho právneho zástupcu Centra právnej pomoci do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca podaným návrhom na uplatnenie pohľadávky podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie:

- zmenkovej sumy vo výške 257,09 eur,
- zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne presne špecifikovaných v dôvodoch rozsudku,
- 6 % ročného úroku zo súm presne špecifikovaných v dôvodoch napadnutého rozsudku,
- zmenkovej odmeny vo výške 1/3 % zmenkovej sumy, teda 2,30 eur
- náhrady trov konania v časti trov právneho zastúpenia vo výške 58,34 eur s DPH a v časti zaplateného súdneho poplatku vo výške 16,50 eur.

Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný dňa 12.12.2008 na zmenkovú sumu 691,29 Eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 12.4.2010. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou

„na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 12.12.2008 (dátum vystavenia) na sumu 691,29 Eur, pričom do jej textu bol poňatý záväzok žalovaného zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa zmenkovú sumu spolu s 0,25 % denným úrokom od 12.4.2010. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplaceniu, pričom vystaviteľ doposiaľ zaplatil 434,20 Eur, pričom na zmenkovú sumu uhradil 434,20 Eur a na úroky uhradil 0,0 Eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou. Žalobca žiadal, aby súd podľa čl. 7 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vydal rozsudok, ktorým uloží žalovanému do 3 dní uhradiť žalovanú zmenkovú istinu s príslušenstvom. Nežiadal nariadiť pojednávanie a k žalobe pripojil listinné dôkazy, a to výpis z obchodného registra a originál zmenky vystavenej žalovaným zo dňa 12.12.2008 na zmenkovú sumu 20.825,80 Sk (691,29 Eur).

Prvostupňový súd mal za to, že v danom prípade sú splnené podmienky pre použitie spomínaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. V danom prípade po doručení vyplneného tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky súdu, jeho kópiu aj s prílohami a vzorovým tlačivom C na odpoveď súd doručil žalovanému, ktorý túto zásielku prevzal dňa 1.8.2014. Žalovaný doručil dňa 27.8.2014 odpoveď na návrh, v ktorej uviedol, že zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXX uzatvorenej dňa 12.12.2008 je zrejmé, že spoločnosť POHOTOVOSŤ, s.r.o. uzatvorila zmluvu o úvere vo výške 14.000 Sk (464,71 Eur). V zmluve nebola uvedená ročná úroková sadzba ani ročná percentuálna miera nákladov. Vo všeobecných podmienkach poskytnutia úveru je uvedená sankcia 0,25 % denne, t. j. 91,25 % ročne, v prípade omeškania sa žalovaného so splácaním úveru, ktorá už bola v minulosti označená za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku je možné označiť aj plnomocenstvo, ktorým sa žalovaný priamo v zmluve o úvere zaviazal, že pre prípad nespĺcania dlhu splnomocňuje už určeného právneho zástupcu - advokáta. Táto plná moc je v rozpore s § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka (rozpor záujmov splnomocniteľa a splnomocnenca). Keďže v tomto prípade by vybral dodávateľ žalovanému splnomocnenca, aby v jeho mene uznával dlhy a spisoval notárske zápisnice, úver bol zabezpečený blankozmenkou. Právny vzťah, ktorý existuje medzi žalobcom a ním je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda na tento právny vzťah je treba aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi je potrebné posúdiť ako spotrebiteľský úver podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku právneho vzťahu a aplikovať naň ustanovenia § 52 a násl. Občianskeho zákonníka v znení zákona č. 150/2004 Z. z., ako aj smernicu rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach spotrebiteľských zmluvách. V zmluve o úvere nie je uvedená ročná úroková sadzba a taktiež absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Z tohto dôvodu sa v súlade s citovaným ustanovením považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Zároveň žalovaný predložil doklady, ktoré preukazujú, že na poskytnutý úver zaplatil celkom sumu 812,60 Eur. Ďalej poukazuje na to, že v predmetnej veci žalobca uplatňuje právo zo zmenky, ktorá má základ v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola už v minulosti vyhodnotená v exekučnom konaní (OS Svidník sp. zn. 2Er/108/2011) ako rozporná s újnym právom. V zmluve nie je uvedený údaj o ročnej úrokovej sadzbe, údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. V zmluve je obsiahnutá sankcia, ktorá bola v aplikačnej praxi súdov vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka. Má za to, že indosáciou zmenky sa sleduje obídenie práva Európskej únie. Žalobca sa totiž snaží od žalovaného vymôcť plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky a jednak plnenie úrokov a poplatkov v zmluve neuvedených. Z dôvodu opatrnosti vzniesol námietku premlčania, pretože dlh mal splatiť do 2.12.2009 a žalobca podal návrh až 28.3.2013.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie úverovou zmluvou č. XXXXXXXX, zmenkou zo dňa 12.12.2008, lustráciou sociálnej poisťovne a zistil, že dňa 12.12.2008 bola uzavretá písomná úverová zmluva č. XXXXXXXX, ktorou veriteľ - POHOTOVOSŤ, s.r.o. poskytol úver vo výške 14.000 Sk (464,71 Eur) žalovanému ako fyzickej osobe. Žalovaný sa zaviazal úver splatiť vo výške 27.360 Sk (608,19 Eur) 12 mesačnými splátkami po 2.280 Sk (75,63 Eur) počnúc dňom 2.1.2009. V zmluve nie je uvedený úrok, je uvedený len poplatok vo výške 13.360 Sk (443,47 Eur), ktorý nie je konkretizovaný a v zmluve nie je uvedená ani RPMN, ani priemerná hodnota RPMN. V zmluve je ďalej uvedené, že finančné prostriedky sú poskytnuté na výkon zamestnania. Žalovaný dňa 12.12.2008 vystavil vlastnú zmenku, obsahom ktorej je jeho záväzok zaplatiť za túto zmenku pri predložení na rad spoločnosti POHOTOVOSŤ, s.r.o., IČO: 35 807 598, Pribinova 25, 811 09 Bratislava sumu 20.825,80 Sk a zmenkový úrok 0,25 % denne od 12.4.2010. Predmetná zmenka bola žalovaným vystavená ako vistazmenka a bola

opatrená doložkami „bez protestu“ a „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia“, pričom za miesto platenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Z rubovej strany zmenky vyplýva, že spoločnosť POHOTOVOST, s.r.o. indosovala zmenku na rad žalobcu. Listina má znaky vzorového tlačiva, do ktorého boli rukou vpísané údaje: dátum a miesto vystavenia, identifikačné údaje vystaviteľa, jeho podpis. Zmenková suma vyjadrená číslom aj slovami a dátum začiatku úročenia zmenkového úroku sú v listine uvedené odlišným tlačným písmom ako zvyšok vzorového tlačiva.

Prvostupňový súd konštatoval, že je mu z jeho činnosti známe, že k vyplneniu zmenky došlo na základe Všeobecne úverových podmienok pôvodného veriteľa, ktoré obsahujú dohodu o vyplnení zmenky. V nich sa uvádza nasledovné: „na zabezpečenie peňažného záväzku dlžníka ako vystaviteľa zmenky vyplývajúcej z úverovej zmluvy voči veriteľovi ako remitentovi vystaviteľ vystavil dve zmenky, v ktorých nie sú vyplnené zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy. Ručiteľ je z takto vystavených zmeniek zaviazaný ako zmenkový ručiteľ. Remitent má právo uplatniť si celý svoj peňažný nárok vyplnením ktorejkoľvek zmenky. Zmluvné strany a ručiteľ sa dohodli, že zmenkovú sumu vyplní na prvej zo zmeniek remitent najskôr v deň, kedy sa v zmysle bodu 4 týchto podmienok stane dlh splatný okamžite, t. j. keď dlžník neuhradí včas 4 po sebe idúce splátky, prípadne uhradí len časti splátok alebo neuhradí včas poslednú splátku alebo časť poslednej splátky. Zmenková suma bude pozostávať zo sumy všetkých peňažných nárokov veriteľa voči dlžníkovi, ktoré veriteľovi vzniknú ku dňu vyplnenia prvej zo zmeniek. Dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy vyplní na prvej zo zmeniek remitent tak, že ním bude deň, keď v zmysle bodu 4 týchto podmienok sa stal splatný celý dlh.“ Napriek tomu, že v príslušnej úverovej zmluve je uvedené, že finančné prostriedky sa poskytujú na výkon povolania žalovaného, súd lustráciou v sociálnej poisťovni zistil, že tento bol v rozhodnom období vo vzťahu zamestnanca.

Predmetom konania je spor zo zmenky. Súd preto predovšetkým skúmal, či zmenka spĺňa náležitosti v zmysle zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej len „ZŠZ“) a dospel k záveru, že zmenka spĺňa formálne náležitosti § 75 citovaného zákona. Súd preskúmal predloženú zmenku a zistil, že spĺňa formálne náležitosti platnej zmenky, no aj napriek tejto skutočnosti podrobil súd súdnej kontrole aj dohodu o vyplňovanom práve zmenky vyplývajúcej zo Všeobecných úverových podmienok remitenta.

Súd zastáva názor, že spotrebiteľovi sa musí poskytnúť ochrana pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami aj v prípade, ak sa uplatňuje právo zo zmenky. Stále je totiž potrebné aplikovať čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS a chrániť spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Vychádzajúc z tohto princípu preto pri kolízii zmenkového práva so spotrebiteľskými právami žalovanej musí mať prednosť ochrana práv spotrebiteľa. Dohodu o vyplňovanom práve zmenky súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku s poukazom na § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere totiž nemá obligatórne náležitosti, ktoré sú uvedené v § 4 ods. 2 písm. g/, h/, i/, j/ zákona č. 258/2001 Z. z., čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, a teda spotrebiteľ má vrátiť len sumu poskytnutého úveru. Zmenka však túto skutočnosť nezohľadňuje a dokonca umožňuje aj vymáhať zmenkový úrok 0,25 % denne, čo je ročne 91,25 %. Nepochybne takýto zmenkový úrok je v rozpore so zásadou dobrých mravov, čo spôsobuje jeho neplatnosť (§ 39 Občianskeho zákonníka v návaznosti na § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Dohoda o vyplňovanom práve zmenky bola uvedená vo VÚP, teda formulári, ktorý spracoval právny predchodca žalobcu a žalovaná nemala možnosť ich ovplyvniť. Nepochybne teda táto podmienka nebola individuálne dojednaná a nepochybne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa práve pre nezohľadnenie práv spotrebiteľa a umožnenie vymáhať plnenia, ktoré sú v rozpore so zákonom (či už pre spomínanú neplatnosť dohody o zmenkovom úroku alebo pre dôsledok chýbajúcich obligatórnych náležitostí zmluvy). Uvedená zmluvná podmienka je teda neplatná s poukazom na § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Ak je neplatná dohoda o vyplňovanom práve blankozmenky, neplatná je aj samotná zmenka. Tento záver možno prijať aj vzhľadom na právny záver vyslovený v rozsudku Najvyššieho súdu SR 4Obo 161/2007 zo dňa 6.5.2008. Najvyšší súd v danom prípade mal za to, že z neplatnej úverovej zmluvy nemohlo žalobcovi vzniknúť právo na vyplnenie blankozmenky a neplatnosť úverovej zmluvy vyvodil z nerovnosti podmienok účastníkov zmluvy v dôsledku neprimerane vysokého poplatku za spracovanie a vedenie úveru, v dôsledku čoho považoval zmluvu za priečiacu sa dobrým mravom a zásadám poctivého obchodného styku.

V súvislosti s rozhodnutím v tejto veci je možné poukázať aj na rozhodnutie ESD sp. zn. C 419/2011 zo dňa 14.3.2013 (Česká sporiteľňa proti Geraldovi Feichterovi). V tomto konaní napriek tomu, že taktiež

boli uplatnené práva zo zmenky súd skúmal postavenie žalovaného ako spotrebiteľa. Dôležitý je aj list Európskej komisie z 25.4.2013 pod č. 2012/4165 adresovaný Slovenskej republike s upozornením na nedodržiavanie spotrebiteľského práva EÚ a výslovne v liste sa spomína v tejto súvislosti obchodná spoločnosť Pohotovosť. Poukazuje sa na jej praktiky, ktorými sa vymáhajú nezákonné pohľadávky založené na nekalých podmienkach a konkrétne sú spomenuté aj blankozmenky.

Dohodu o vypíňacom práve blankozmenky a tým aj samotnú zmenku možno považovať za neplatnú aj pre obchádzanie zákona (§ 39 OZ). O obchádzanie zákona ide, ak právny úkon síce neodporuje výslovnému zneniu zákona, avšak svojimi dôsledkami sleduje ten cieľ, aby zákon dodržaný nebol. V danom prípade vystavením zmenky sa právny predchodca žalobcu snažil vyhnúť posudzovaniu platnosti úverovej zmluvy a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch dôsledkom čoho je, že žalovaná by veriteľovi mala vrátiť len sumu poskytnutého úveru pre nedodržanie obligatórnych náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Takýto postup žalobcu nemôže požívať právnu ochranu (§ 3 ods. 1 OZ) a keďže žalobca si uplatnil právo výslovne zo zmenky a tú súd považoval za neplatnú, jeho žalobu zamietol.

Ako ďalší dôvod zamietnutia žaloby súd uviedol, že k vystaveniu zmenky došlo navyše aj v rozpore so zákonom, konkrétne § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia v súvislosti s poskytovaním úveru od spotrebiteľa alebo inej osoby sa zakazuje plniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva (vrátane zmluvných pokút a iných nárokov veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplatenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi kedykoľvek na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práva zo zmenky. Vyššie citované ustanovenie platí od 1.1.2008, teda platilo aj v čase vystavenia tejto zmenky. Podľa neho pri zabezpečovacej zmenke (čo je aj tento prípad) zmenková suma v čase vyplnenia zmenky nesmie presiahnuť aktuálnu výšku nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého úveru.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobca bol neúspešný a úspešnému žalovanému bola priznaná náhrada trov konania v zmysle § 12 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Bola priznaná odmena podľa § 14a ods. 2 písm. a/ cit. vyhl. vo výške 200,- eur, režijný paušál 2 x 8,04 a 1 x 8,39. Celkom boli priznané trovy konania v sume 224,47 eur. Povinnosť žalobcu prisúdené trovy konania zaplatiť na účet právneho zástupcu žalovaného vyplýva z ustanovenia § 149 ods. 1 O.s.p..

2) Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zmeniť, návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovieť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania. Ako dôvod uviedol, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. V prípade postupu podľa § 120 ods. 1 O.s.p. je nevyhnutné, aby súd takýto postup riadne uviedol a zdôvodnil, prečo takto postupoval, aké dôkazy vykonal aj bez návrhov sporových strán, nakoľko súd takýmto postupom prelomil základné zásady a princípy súdneho konania, ktorými sú zásada dispozíčnosti a princíp kontradiktórnosti konania. Okresný súd Prešov v napadnutom rozhodnutí neuvádza, na základe ktorej zo strán vykonal dokazovanie „listinnými dokladmi“, alebo či tieto dôkazy vykonal na základe vlastného uváženia. Ďalej súd neuvádza, akým postupom si zabezpečil dôkazy, ktoré vykonal. V danom konaní svoj postup súd vôbec nezdôvodnil a na základe týchto skutočností má žalobca za to, že rozhodnutie je nepreskúmateľné. Žalobca predložil súdu ako dôkaz svojich nárokov platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Zb., dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného nebolo žiadnych námietok, a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonávanie ďalších dôkazov nevyhnutných pre rozhodnutie vo veci. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke. Ak tak neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu

uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej v Nariadení. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa § 120 ods. 1 veta prvá in fine O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za odporcu. Ak tak súd učinil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania. Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhov odporcu a bez legitímneho podnetu na ťarchu navrhovateľa vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter odporcu ako spotrebiteľa. Odporca sa tejto obrany nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporovala a svojím konaním ju prakticky uznal. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských a základných slobôd. Prvostupňový súd navyše pri vydávaní rozhodnutia vychádzal, z podľa neho, nesporných skutočností. Súd za nesporné považoval to, že žalovaný so spoločnosťou POHOTOVOSTĚ, s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej, že zmenka, ktorá je predmetom tohto konania, je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Súdom uvádzané údajne nesporné skutočnosti neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto údajne nesporné fakty vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Žalovaný, ani žalobca sa k týmto skutočnostiam nevyjadrili, preto neexistuje spôsob, akým by súd mohol dospieť k nespornosti týchto skutočností. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie. Zdôraznil, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Súd predovšetkým ignoroval § 17 ZŠZ, z ktorého vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči novému majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť odporca, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti odkázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR spisovej značky 5 Obo/3/2008 zo dňa 22.10.2008. Je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči navrhovateľovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým odporca v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením § 5 ods.1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn. 25Cdo/1839/2000, kde pri rozhodovaní vychádzal z rovnakej právnej úpravy, aká je aplikovateľná aj v tomto konaní. Samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťa, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj blankozmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Vyplýva to z formulácie § 4 ods. 6 zákona a spojenia „v čase vyplnenia“ zo slov „vyplnenú veriteľom“, z ktorej je zrejmé, že zákonodarca pripúšťa, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“, resp. by vylúčil vyplňovanie zo strany veriteľa. Z uvedeného vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemôže byť ani neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťa používanie blankozmieniek. Tvrdí, že súd pri svojom odôvodnení vychádza len zo zaužitej praxe súdu v iných právne a skutkovo obdobných veciach. Týmto konaním nepochybne došlo k porušeniu základného práva na spravodlivý súdny proces, ako aj k odňatiu možnosti konať pred súdom. Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Vyššie uvedené závery potvrdzuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci žalobcu. V ďalšom odkázal na odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Banskej Bystrici 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013.

3) Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

4) Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) pred vecným prieskumom napadnutého rozhodnutia zodpovedajúco ust. § 213 ods. 2 O.s.p. vyzval účastníkov konania, aby sa písomne vyjadrili

k možnému použitiu čl. I § 5 ods. 1 a čl. I § 48 ods. 1 zák. zmenkového a šekového (zák. č. 191/1950 Zb. - ZZŠ) a v nadväznosti na ne aj na záver z rozhodnutia Vrchného súdu Olomouc, sp. zn. 4Cmo/214/2002, ktorý výkladom ust. § 48 ZZŠ dospel k záveru, že úroky uvedené na zmenke je možné požadovať len do splatnosti zmenky a od splatnosti pri nezaplatení zmenky, kedy je pôvodný zmenkový záväzok nahradený postihovým záväzkom, je možné požadovať zmenkové úroky len v zákonnej výške s tým, že prijatie iného záveru by znamenalo bezdôvodné zvýhodňovanie zmeniek, ktoré sú úročené oproti ostatným zmenkám. Odvolací súd pritom zdôraznil, že je žiaduce pri aplikácii uvedených ustanovení ZZŠ zaujať stanovisko v súvislosti so skutočnosťami uvedenými samotným žalobcom v návrhu, keď uviedol, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi zmenky na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dňa (t.j. od 23.11.2009) žalobca uplatňuje v konaní už aj zákonný 6 % ročný úrok. Zároveň vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili aj k novej aplikácii Spoločného stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. októbra 2015 k postupu súdov nižšieho stupňa vo veciach návrhov s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa, ktorého znenie v tejto výzve doslovne citoval.

Žalobca na výzvu súdu nereagoval.

Žalovaný vo vyjadrení na výzvu súdu uviedol, že v predmetnej veci uplatňuje navrhovateľ právo zo zmenky, ktorá má základ v zmluve o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 12.12.2008 medzi POHOTOVOSTĚ, s.r.o. a odporcom. Právny vzťah, ktorý existuje medzi žalobcom a žalovaným je právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy, a teda na tento právny vzťah je treba aplikovať ustanovenia, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru. Zmluvný vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou o úvere je potrebné posúdiť ako spotrebiteľský úver podľa ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného v čase vzniku vzťahu (12.12.2008) a aplikovať naň ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení č. 150/2004 Z.z., ako i Smernicu Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pretože pri jej uzatváraní konal odporca ako dlžník v pozícii spotrebiteľa a veriteľ - navrhovateľ v pozícii dodávateľa. Neobstojí argument o formálnom charaktere zmenky a o jej abstraktnosti, keďže pri práve pri tzv. spotrebiteľskej zmenke, ktorej používanie bolo pri spotrebiteľských úveroch dovolené do 31.12.2010, musel súd už aj predtým skúmať kauzu právneho úkonu a to práve z dôvodu, aby nad akúkoľvek pochybnosť ustálil charakter zmenky a správne a zákonne rozhodol o nárokoch zo zmenky. V súvislosti s uplatneným právom zo zmenky vo vzťahu k ochrane spotrebiteľa dal do pozornosti Spoločné stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR zo dňa 20.10.2015. V závere vyjadrenia poukázal na to, že v zmluve o úvere nie je uvedená ročná úroková sadzba a taktiež absentuje údaj o ročnej percentuálnej miere nákladov. Z tohto dôvodu sa v súlade s ustanoveniami zákona č. 258/2001 Z.z. považuje úver za bezúročný a bez poplatkov. Odporca predložil súdu prvého stupňa doklady, ktoré preukazujú, že na poskytnutý úver zaplatil celkovo sumu 812,60 eur. Z dôvodu opatrnosti vznáša námietku premlčania, pretože odporca mal dlh splniť do 2.12.2009 a navrhovateľ podal návrh až dňa 28.3.2013. Navrhol potvrdiť rozsudok Okresného súdu Svidník ako vecne správny, pretože súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov správne zistil skutkový stav a na vec správne aplikoval ustanovenia hmotného aj procesného práva a dospel k správne právnemu názoru. Zároveň žiada priznať nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 200,- eur.

Rovnopis tohto vyjadrenia bo doručení splnomocnenému zástupcovi žalobcu dňa 17.2.2016

5) V priebehu odvolacieho konania doručil žalobca prvostupňovému súdu dňa 22.12.2015 čiastočné späťvzatie podaného návrhu, v ktorom uviedol, že: „berie svoj návrh na začatie konania čiastočne späť a to v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne, čím si uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Teda žalobca viac neuplatňuje zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne, ale žiada súd priznať zmenkový úrok len v časti 0,06 % denne.“

6) Podľa ustanovenia § 208 O.s.p., ak je návrh na začatie konania vzatý späť, keď už rozhodol súd prvého stupňa, alebo jeho rozhodnutie nie je doposiaľ právoplatné, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie nepripustí, ak druhý účastník s tým nesúhlasí. Ak späťvzatie pripustí, odvolací súd zruší rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastaví.

V danom prípade došlo k čiastočnému späťvzatiu návrhu (žaloby) žalobcom a to v rozsahu tak ako je to uvedené pod bodom 5 vyššie, s tým, že po tomto čiastočnom späťvzati žaloby si žalobca uplatňuje v tomto konaní len zmenkový úrok vo výške 0,06 % denne. Žalovaný neoznámil súdu nesúhlas s týmto čiastočným späťvzatím, preto odvolací súd v zmysle ustanovenia § 208 O.s.p. pripustil späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa uplatňovaného zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne z jednotlivých zmenkových istín, v tej časti zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil.

7) Následne odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok v ostávajúcej časti bez toho, aby nariadil odvolacie pojednávanie a na tomto pojednávaní zopakoval, či doplnil dokazovanie vykonané súdom prvého stupňa. Právnym dôsledkom takéhoto postupu odvolacieho súdu je jeho viazanosť skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1, 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O.s.p.).

Pri preskúmaní napadnutého rozsudku bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimkou by mohli byť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1, 3 O.s.p.). Pretože rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, odvolací súd uverejnil v zákonom stanovenej lehote termín verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke súdov SR (§ 211 ods.2, § 156 ods. 1, 3 O.s.p.). Odvolací súd mal na zreteli i to, že v súlade s článkom 17 ods. 1 Nariadenia, Slovenská republika informovala Komisiu o tom, že na základe procesného práva Slovenskej republiky, bude možné v súlade s článkom 17 Nariadenia, podať opravný prostriedok „odvolanie“ (§ 201 a nasl. O.s.p.) na „krajské sudy“. V odvolacom konaní začatom podaným odvolaním podľa článku 17 Nariadenia rozhoduje odvolací súd Slovenskej republiky podľa procesného práva Slovenskej republiky (článok 19 Nariadenia).

Po takomto prieskume napadnutého rozhodnutia dospel odvolací súd k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody nie sú spôsobilé prívodiť zmenu či zrušenie zostávajúcej časti napadnutého rozsudku. Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vo zvyšujúcej časti (po čiastočnom zastavení konania odvolacím súdom) vecne správne. Prvostupňový súd pre účely rozhodnutia o podanom návrhu vykonal potrebné dôkazy, z nich vyvodil správne skutkové závery a vec napokon aj správne právne posúdil. Dôvody napadnutého rozhodnutia dávajú odpoveď na pre vec rozhodujúce skutkové otázky i na právne posúdenie nárokov. Odvolací súd je toho názoru, že spíňa v celom rozsahu náležitosti dané ustanovenia § 157 ods.2 O.s.p. a v podstate dáva odpoveď i na v odvolaní uplatnené odvolacie dôvody.

Podľa § 219 ods.1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods.2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, odvolací súd sa s ním v celom rozsahu stotožňuje a na správne zdôvodnenie aj v celom rozsahu odkazuje.

V súvislosti s uplatnenými odvolacími námietkami odvolací súd snáď môže viesť len nasledovné:

a) Predmetom odvolacím súdom preskúmaného rozhodnutia je nárok zo zmenky uplatnený navrhovateľom na základe uvedeného Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Cieľom prijatia Nariadenia bolo zjednodušenie a zrýchlenie cezhraničného konania v spotrebiteľských a obchodných veciach s nízkou hodnotou sporu (bod 4 Preambuly Nariadenia). Cieľom takéhoto konania by malo byť zjednodušenie prístupu k spravodlivosti. Narušenie hospodárskej súťaže na vnútornom trhu pre nerovnováhu vo fungovaní procesnoprávných prostriedkov poskytovaných veriteľom v rôznych členských štátoch, vedie k potrebe prijatia právnych predpisov Spoločenstva zaručujúcich rovnaké podmienky pre veriteľov a dlžníkov celej Európskej únie (bod 7 Preambuly Nariadenia). V záujme uľahčenia uznávania a vykonávania rozsudku by sa mal rozsudok vydaný v jednom členskom štáte v európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu uznať a byť vykonateľný v inom členskom štáte bez potreby doložky vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti namietať proti jeho uznaniu (bod 30 Preambuly Nariadenia). J e možné čiastočne s odvolateľom súhlasiť, že konanie podľa uvedeného Nariadenia má v zásade písomnú povahu (viď čl. 5 ods. 1, čl. 8, čl. 9 ods. 1 Nariadenia). Pokiaľ sa však potreba ústneho pojednávania ukáže ako potrebná

(nutná), alebo ak o to požiada niektorá zo strán, súd by mal nariadiť vo veci pojednávanie. Nutným je nariadiť ústne pojednávanie najmä vo veciach skutkovo a právne zložitých, v ktorých súd považuje za potrebné vec s účastníkmi prejednať za ich prítomnosti. Odvolací súd je toho názoru, že ak v predmetnej veci prvostupňový súd sám i bez procesnej iniciatívy účastníkov realizoval ex offo prieskum uplatnených zmenkových nárokov aj z pohľadu samotnej kauzy, ktorá predchádzala vystaveniu zmenky, a poskytol priestor účastníkom konania, aby sa k týmto dôkazom vyjadrili na pojednávaní, nekonal v rozpore s Nariadením ani v rozpore s vnútroštátnym procesným právom.

Opodstatnenosť ex offo prieskumu uplatnených zmenkových nárokov, založeného na poskytnutí ochrany spotrebiteľovi bola jasným, zrozumiteľným a najmä presvedčivým zdôvodnením napadnutého rozhodnutia vysvetlená a nemožno označiť za dôvodnú odvolaciu námietku o porušovaní rovnosti procesných strán v konaní.

To, že sa pri takomto postupe súd nedopustil procesného či hmotnoprávneho pochybenia podporujú aj aktuálne závery zo zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR prijatého na zasadnutí dňa 20.10.2015, podľa ktorého

„I. Ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že:

- a) pokiaľ z akýchkoľvek okolností prejednávanej veci vyplynie konajúcemu súdu súvislosť s nekalou povahou či neprípustnosťou uplatneného nároku, je tento ex offo povinný zabezpečiť prieskum nároku v intenciách možnej absolútnej neplatnosti úkonu, v ktorom má nárok základ;
- b) pokiaľ súd nevzhladne žiadnu nekalosť či neprípustnosť predloženého návrhu, súd pristúpi k prieskumu uplatneného nároku v rozmedzí prípadne vznesených námietok zohľadňujúc ich rozsah a povahu, pri rešpektovaní povinnosti posúdiť prípadnú absolútnu neplatnosť úkonu, ak to z vykonaného dokazovania vyplynie.

II. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, je možné túto skúmať až po úroveň dohody o vyplňovacom práve, aplikujúc právnu úpravu platnú a účinnú v čase, kedy bola zmenka vystavená.

III. Aj v prípade, že nie sú podané kauzálne námietky vystaviteľom zmenky (bez ohľadu na to, či je spotrebiteľom), ktorý je na strane žalovaného, je možné preskúmať a podľa okolností prípadu posúdiť nárok na uplatnený úrok ako nárok uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, ak výška uplatneného nároku podľa úvahy súdu takýto exces dosahuje.“

Ak odvolateľ v podanom odvolaní kladie dôraz na „nespornosť“ nároku vyplývajúceho zo zmenky ( z cenného papiera), bez skúmania kauzy predchádzajúcej jej vystaveniu, potom i nad rámec potrieb rozhodnutia o predmetnom podanom odvolaní možno aktuálne konštatovať to, čo vyplynulo z novely O.s.p. realizovanej zák.č. 438/2015 Z.z. najmä z jeho ustanovení ust. § 79 ods.3,4, § 372y ods.1,2,3 O.s.p.. I aplikácia týchto ustanovení by bez ďalšieho vyžadovala od žalobcu výslovné opísanie skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu so žalovaným, či v prípade indosamentu vlastného vzťahu jeho právnych predchodcov so žalovaným.

b) Časť podaného návrhu nebolo možné vyhovieť aj bez dokazovania na nariadenom pojednávaní. Preto aj pri neuplatnenej obrane odporcu (vyplnením tlačiva C) mohol a bol povinný súd prvého stupňa i z úradnej povinnosti (ex offo) pri právnom posudzovaní nároku preskúmať i správnosť doby platenia zmenkového úroku stanoveného v zmenke, ktorého výška bola uvedená už pri vystavení zmenky, a to aj bez námietky, či inak prejavenej včasnej formy nesúhlasu dlžníka. Nejedná sa totiž o vadu zmenky, ale o správny výklad jej skutočného obsahu. To platí aj v konaní podľa Nariadenia o európskom konaní vo veciach s nízkou hodnotou sporu.

Z obsahu predmetnej zmenky vyplýva i záväzok zmenečného dlžníka zaplatiť zmenkový úrok 0,25 % denne od 12. apríla 2010. Žalobca sám v podanom návrhu (podľa Nar. EP a R č.861/2007) uvádza, že predmetná zmenka bola ešte indosantom predložená vystaviteľovi na platenie, čím sa stala splatnou a od nasledujúceho dátumu (t.j. od 7.9.2010) žalobca uplatňuje podaným návrhom s jednotlivých zmenkových istín aj zákonný 6 % ročný úrok.

Odvolačný súd poukazuje na to, že v zmysle čl. I § 5 ods. 1, 2, 3 zákona č. 191/1950 Zb. o zmenkách a šekoch (ďalej a ZZŠ) úrok je príslušenstvo istiny a jeho výška je závislá od doby, za ktorú sa istina zúčtuje. V ods. 3 ten údaj zákon supluje ustanovením, že úroky treba rátať odo dňa vystavenia zmenky, ak nebol určený iný deň. Vystaviteľ môže počítať deň stanoviť i pred dňom vystavenia zmenky. Konečným termínom pre beh úrokov je deň „sroku“, od sroku bežia úroky podľa § 48 ods. 1 písm. b) (viď: Zmenkové právo - Komentár: Dr. Karol Kizlink, Dr. Ján Spišiak, Heureka, r. 2005, s.66).

Podľa uvedeného ust. čl. I § 5 ods. 1 ZZŠ v zmenke zročnej na videnie alebo na určitý čas po videní môže vystaviteľ ustanoviť zúrokovanie zmenkovej sumy. V inej zmenke platí táto doložka za nenapísanú.

Podľa čl. I § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb.:

- 1/ majiteľ môže postihom žiadať zmenkovú sumu, pokiaľ nebola zmenka prijatá alebo zaplatená, s úrokmi, ak boli dojednané;
- 2/ šesťpercentové úroky odo dňa zročnosti;
- 3/ trovy protestu a podaných správ, ako aj ostatné trovy;
- 4/ odmenu vo výške jednej tretiny percenta zmenkovej sumy alebo v menšej dohodnutej výške.

Prvý odsek citovaného § 48 vymedzuje, aké nároky má majiteľ zmenky pri postihu v prvom stupni, ktorý môže viesť proti všetkým zmenkovým dlžníkom bez výnimky. Majiteľ má vždy právo žiadať to, na čo zmenka znie, t.j. zmenkový peniaz, nominálnu hodnotu zmenky. Pokiaľ je prípustné úročenie zmenky podľa čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb., možno požadovať aj úroky zo zmenky vyplývajúce. Len zmenky na videnie (vistazmenky) a zmenky splatné v určenej lehote po videní (lehotné vistazmenky), nemajú pri vystavení splatnosť exaktne stanovenú, pretože tá je závislá na činnosti majiteľa zmenky v budúcnosti. Preto len tu sa pripúšťa úročenie.

Úroková sadzba musí zo zmenky vyplývať, a to od počiatku.

Dikciu vyplývajúcu z ust. čl. I § 48 ods. 1 zákona č. 191/1950 Zb. „boli dojednané“ nemožno brať doslova, a nie je dôvod predstavovať si za tým určitú zmluvu, ale len skutočnosť, že výstavca zmenku na videnie alebo lehotnú zmenku vystavil s úrokovou doložkou a remitent ju prevzal. Úroková doložka obsiahnutá na zmenke nespĺňa funkciu zmluvnej pokuty.

Začiatok úročenia zmenkovej sumy nemožno regulérne stanoviť na dátum spadajúci do doby pred vystavením zmenky. Začiatok doby úročenia zmenkovej sumy nie je prípustné stanoviť ani na dátum neexistujúci alebo nemožný. Zákon však opomína otázku, dokiaľ sa zmenková suma v dôsledku opatrenia zmenky relevantnou úrokovou doložkou úročí.

Odvolačný súd je toho názoru, že koniec lehoty úročenia zmenkovej sumy úrokovou doložkou nemožno stanoviť ľubovoľne, teda záver lehoty nemožno stanoviť na dátum neexistujúci alebo na dátum nemožný. Koniec lehoty úročenia zmenkovej sumy úrokovou doložkou nemožno rovnako určiť tak, aby bol situovaný do doby po splatnosti zmenkovej pohľadávky. Tým nie je však dotknutá požiadavka veriteľa na úročenie pohľadávky až do okamihu zaplatenia, pretože uhradzovaciu funkciu od splatnosti zmenkovej pohľadávky do doby zaplatenia zmenkového dlhu od dohodnutých úrokov, preberajú zákonné šesťpercentné úroky, ktoré sú v súlade s obsahom ust. § 48 a § 49 Článku I zákona č. 191/1950 Zb. súčasťou postihového zmenkového plnenia.

Aj s odkazom na vyššie uvedený názor z právnej teórie, ale i názor vyplývajúci z právnej praxe (rozhodnutie Vrchného sudu v Olomouci 4Cmo/214/2002) preto odvolací súd je toho názoru, že súd prvého stupňa podľa obsahu zmenky i žalobného návrhu nemohol priznať navrhovateľovi popri zákonom 6%-nom ročnom úroku od 7.9.2010 aj v zmenke „dohodnutý“ 0,25 %-ný úrok denne a od uvedeného dátumu nemožno žalobcovi priznať ani zmenkový úrok denne po 0,06 % ako to žalobca žiada po čiastočnom späťvzatí návrhu.

Žiada sa dodať i to, že z vykonaného dokazovania je evidentné, že predmetná zmenka bola vystavená ako zabezpečovacia zmenka plnenia z úverovej spotrebiteľskej zmluvy. Svedčí o tom číslo zmluvy, ktoré je rovnaké s údajom na zmenke (XXXXXXX). V tejto súvislosti odvolací súd podobne ako súd prvého stupňa zdôrazňuje znenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, podľa ktorého platí, že v súvislosti s poskytovaním úveru

od spotrebiteľa, alebo inej osoby sa zakazuje splniť dlh zmenkou alebo šekom. Veriteľ smie prijať od dlžníka zmenku alebo šek na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru, len ak ide o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia je maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Zmenku prijatú, resp. vyplnenú veriteľom v rozpore s predchádzajúcou vetou veriteľ nesmie prijať a je povinný ju dlžníkovi na požiadanie vydať. Ustanovenie tohto odseku platí aj v prípade zmeny majiteľa zmenky alebo postúpenia práv zo zmenky. Z uvedeného textu teda vyplýva, že predmetná zmenka mohla byť vyplnená len v súlade so znením tohto ustanovenia, k čomu však nedošlo, pretože zmenková suma presahuje výšku maximálne 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru.

V súvislosti s odvolacími námietkami považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť aj to, že súd i pri rešpekte k špecifickej a prísne formálnej povahe inštitútu zmenky je vždy povinný prihliadnuť k okolnostiam konkrétnej veci. V prípade spotrebiteľov súd nesmie prehliadnuť ich špecifické záujmy a postavenie. Pri svojej rozhodovacej činnosti musí súd hľadať také interpretačné a aplikačné východiská, ktoré zabránia zneužívaniu práv v dôsledku aplikácie zmenkového inštitútu neprimerane v neprospech niektorého z účastníkov zmenkového vzťahu.

V tomto smere odvolací súd odkazuje na judikované závery vyplývajúce z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ, podľa ktorých sú súdy povinné aj bez návrhu posúdiť nekalý charakter neprijateľnej zmluvnej podmienky, aby sa skutočne dosiahol sledovaný zmysel a cieľ čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS. Tu možno spomenúť napr. rozhodnutie vo veci Mostaza Claro C-168/05, Godart C-429/05 alebo Oceano Gruppo Editorial C-240/98 až C-244/08. Čl. 6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách stanovuje: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ Vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú Smernica 93/13/EHS zabezpečuje, jej článok 6 musí byť považovaný za ustanovenie, ktoré je rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré v rámci vnútroštátneho právneho poriadku majú právnu silu noriem verejného poriadku (viď napr. v rozsudku C 76/10 čl. 50). V súvislosti s rozsudkom na základe uznania treba spomenúť aj rozhodnutie COFIDIS C-473/00, v ktorom súd rozhodol, že s ohľadom na potrebu ochrany spotrebiteľa a naplnenie čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS, ktorý predstavuje kogentné pravidlo európskeho práva, súd nemá aplikovať a prihliadnuť na také procesné pravidlo vnútroštátneho práva, ktoré vo svojich účinkoch bráni naplneniu myšlienky a zmyslu ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami zavedenej Smernicou Rady 93/13/EHS.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vo zvyšujúcej napadnutej časti, ako aj vo výroku o náhrade trov konania, potvrdil ako vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.).

Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto mu podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaný bol v konaní zastúpený Centrom právnej pomoci. Preto odvolací súd v zmysle § 12 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v znení neskorších predpisov, v súlade § 14a ods. 2 písm. a/, § 14a ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal žalovanému trovy právneho zastúpenia vo výške 200,-eur, ktoré je žalobca povinný zaplatiť na účet Centra právnej pomoci do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie prijal odvolací senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z. o súdoch).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.